

Največji sovražnik noja je hijena, ker stika za njegovimi gnezdi. Ako izsledi jajca, jih izpije, da se nasiti, ostale pa uniči. Nevarni nojevemu gnezdju so tudi šakali.

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Koljo za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica šte. 25.

»Flugs« kose s kosirjem I. VIDEMSEK, MARIBOR, Koroševa cesta 36.

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši dne 7. in 8. marca (petek in sobota tega leta na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Zanimanci, ki se žele tečaja udeležiti, naj javijo to z dopisnico do 5. marca ravnateljstvu šole.

Sprejem v viničarski tečaj. Uprava banske crtnice in drevesnice v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, obvešča tem potom vse interese, da se začne dne 1. marca tega leta pri imenovanem zavodu četrti 9 mesečni viničarski tečaj, v katerega se sprejme 12 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsacega posameznega opravila v posameznih kulturah potrebno. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din za pranje perila in nabavo potrebnih učil. V tečaj se sprejemajo viničarski in kmečki mladeniči, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil na zavodovem posestvu. Lastnoročno pisanim z Din 5 + 20 kolekovanim prošnjam je priložiti: 1. krstni list, 2. zdravniško spričevalo, 3. npravnstveno spričevalo, 4. izjavo staršev, da pustijo prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju in 5. odpustnico osnovne šole. Tako opremljene prošnje naj prosilci osebno izroče zgoraj navedenemu — upraviteljstvu najkasneje do dne 25. februarja 1930. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj obveščeni. Tečajniki dobe ob zaključku tečaja izpričevala o doseženi sposobnosti za opravila v vinogradništvu, sadjarstvu in kletarstvu.

Devetmesečni tečaj pri Kapeli. Tudi letos bo na tukajšnji banovinski ustanovi 9 mesečni tečaj v svrhu temeljite izobrazbe kmečkih in viničarskih mladeničev v vinarstvu, sadjarstvu in kletarstvu. V tečaj, ki traja od 1. marca do 30. novembra tega leta se sprejme 10 mladeničev, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh praktičnih opravil. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trtnici, v sadonosnikih, v drevesnici in v vinski kleti potrebno. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po Din 100 na roko za nabavo manjših potrebščin. Priloge iste kakor za tečajnike v Limbušu. Tako opremljene prošnje naj prosilci osebno predložijo najkasneje do 18. februarja tega leta pri upravi banovinske trtnice in drevesnice v Kapeli, pošta in železniška postaja Slatina Radenci. Upravnik nasada: Jos. Glaser.

Zimski tečaj v Žičah. V Žičah se je dne 21. januarja tega leta otvoril šesttedenski zimski kmetijski tečaj. Tečaj je otvoril gospod sreski načelnik Trstenjak. Po nagovoru g. sreskega načelnika Trstenjaka je razvil program tečaja g. ing. Ferlic, nakar sta sledili dve predavanji: živinoreja in travništvo. Tečaja so se udeležili tudi g. arhidijakon Fran Tovornik iz Konjic, šolski upravitelj iz Loč in Žič, ter domači g. župnik Tomažič. Na tečaju se bodo obravnavali vsi predmeti: sadjarstvo, poljedelstvo, kmetijsko pravo, zadružništvo itd.

Slovenjgradec. Pri nas se je vršil v tukajšnji okrajni hranilnici zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo. Obče znani sadjar in drevesničar naš priljubljeni gostitelj mladi Borovnik, podpredsednik podružnice je otvoril zbor in vodil zborovanje do izvršenih volitev. G. Fr. Cajko se je v prav ganljivih besedah spominjal umrlega predsednika in ustanovitelja podružnice ravnatelja g. Vrečka. Izvolil se je nov odbor, kateremu načeljuje sedaj g. Fr. Rogina, posestnik in sadjar v Starem trgu. Tajniške posle je prevzel šolski upravitelj g. Leopold Kopač.

Kmetijsko zadružni tečaj v Slovenjgradu. V sredo, dne 5. tega meseca se je vršil v Gollovi dvorani dobro obiskan tečaj, katerega je priredila Zadružna zveza. Odbornik zveze katehet gosp. Kotnik je otvoril in vodil tečaj. Nadre-

vizor Pušenjak je obrazložil vso današnjo pomembnost zadružništva za narodno gospodarstvo, — vrline novega kmetijskega zakona in velevažen pomen Agrarne banke za naše kmetijstvo itd. Okrajni kmetijski referent Wernig pa je pojasnil položaj kmetijstva v oziru na spremenjene gospodarske prilike, ki so nastale po vojni ter je začrtal smer gospodarskega delovanja za Mislinjsko dolino. Zanimanje za izvajanja strokovnjakov je bilo nepričakovano živahno, vendar bi bila udeležba lahko še nekoliko večja. Da pa Gollova dvorana ni bila napolnjena do zadnjega kota, kakor je bilo običajno ob takih prilikah, je pripisati predvsem temu, da ta tečaj ni bil v listih razglašen.

*

Nasvet za sadjereje.

Lepi kosi zemlje še ležijo ne dovolj izrabljeni ter takorekoč kričijo gospodarju v obraz: Posej nas, ukreni nekaj, da boš imel večji dobiček od nas! Kaj je torej storiti?

Oglejmo si naša polja. Pri nas smo pač še dosedaj vajeni drevja le samo v sadonosnikih. Uvideli pa bomo, da se sadno drevje jako dobro počuti tudi na njivah. Uredili si bomo torej njivski nasad.

Predno se pa lotimo tega posla, moramo jako strogo pretehtati vse morebitne zapreke, ki nam zastavljajo pot.

Da so še njivski (poljski) nasadi pri nas tako redki, so vzrok naše posestne razmere. Kmetiska polja so povečini razkosana, na njih še vidimo vse preveč majhnih parcelic, tako, da si je v tem oziru sosed sosedu napoti. Potrebno bi bilo misliti o zložbi zemljišč (komasaciji), to je, da se ima vsako posestvo zložiti v en celoten ali skupaj ležeč kos, ali pa vsaj v dvoje ali troje večjih kosov, iz katerih je mogoče po skupni vozni poti odvažati pridelke. To ne pride v poštev pri vseh kmetijskih posestnikih, kajti tu pa tam še naletimo na jako obsežne parcele (seveda brez

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»O, hvala, kako sem srečen, grofica, ti zvezda nojega življenja.«

Iz bližnje sobe so se slišali koraki, grof Tatenbah je urno odšel v drugo sobano. Grofica Zrinjska je ostala sama. Takoj po odhodu grofa Tatenbaha je stopil brat grof Frankopan, ki je pogledal brzo svojo sestro in uganil, kaj se je ravnokar vršilo med njo in grofom Tatenbahom. Rekel ni ničesar, ampak ji je ponudil roko ter jo odvedel v njeno sobo, da se pripravi za večer.

Ko je napočilo drugo jutro, je bilo že vse pripravljeno za lov na medvede, ki so se pojavili v Kamenškaku blizu Riegersburga.

Ravnokar so prišli na dvorišče grofje Kolonič, Trautmannsdorf in Frankopan, kmalu za njimi pl. Abéle, zraven njega se je postavil Peter Volk, vsi v lovski opravi; kot zadnji je došel grof Tatenbah, ki je bil videti danes razigrane volje.

8

Grof Zrinjski je ostal doma, češ, da se ima posvetovati s predsednikom dvornega vojnega sveta grofom Viljemom Tatenbahom zaradi obrambe zopet Turka, ker je to bil glavni povod za prihod v Gradec.

Bilo je zbranih tudi nekaj lovcev, uslužbenih v gradu, ki naj bi bili današnjim gostom ob strani, da bi jim bila lovska sreča mila. Tudi več hlapcev s psi je bilo določenih, da spremljajo lovce.

Dalo se je znamenje za odhod. Ko so stopali gostje h glavnim vratom, da se podajo navzdol v gozdove, se je odprlo zgoraj v drugem nadstropju okno in v njem se je pokazala ženska postava, ki je zamahnila z roko v pozdrav — komu je veljal med odhajajočimi ta pozdrav, je dotični dobro razumel, — obrnil se je grof Erazem Tatenbah in v odzdrav dvignil roko, nekaj časa obstal, na to pa je vzkliknil: »Na svidenje,« nato pa hitro odšel za lovci, ki so že stopali proti vzhodu grada.

Lovci so razvrstili goste in odkazali vsakemu svoje mesto. Tatenbah, ki je že poznal te kraje od prejšnjih časov, se je ustavil na nekoliko odprtem mestu, odkoder je imel razgled in

Wie nntocheni na list
„NEDELJA“?

Ishaja vsak teden? prinaja vsakokratno nedeljski evanĝelij in razlago ter druge podučne varke dlanke, razsvetljuje pa tudi lepo povest „Otroci našo ljubo Gospo“ in mnoge zgodbe za otroce. Stane mesečno 10. — Din. letno 21. — (lin). Se danes si naročite Nedeljo po dopisni na nelo: Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškova ulica 30.

kontasacije), ki se zaradi dedščine niso še kosale. Ako bi posestniki tiste parcele zasadili s sadnim drevjem, bi imeli čez nekaj let že velike dohodke in to kar od dveh strani. Ni mišljeno namreč, da bi se z nasadom drevja morali opustiti sadeži, ampak drevje rabi za svoj prostor le 1.5 do 2 metra širok trak zemlje (kakor tečejo vrste), na kateri raste trava, ki jo pokosimo o seneni in otavini košnji. Med vrstami pa rastejo pridelki kot običajno. Kakor nam kaže rezultat, dobimo na takih parcelah jako zadovoljive pridelke. Pomniti moramo, da se najboljše obnesejo pod drevjem na njivskih nasadih le razne žitarice in okopavine, dočim se drugih vrst sadeži že slabo obnesejo.

Njivski nasadi nam prinašajo večje pridelke bolj na srednje težkih zemljah, ki so rodovitne in koder je podnebje ugodno. Vlažno planinsko podnebje in težka mrzla zemlja za tak nasad ni pripravna, ker zemlja v senci drevja ostane preveč hladna, kar vpliva neugodno na rastoče sadeže.

Velika prednost njivskih nasadov pred drugim je ta, da teh ne napadajo tako močno razni škodljivci in bolezni, kajti drevje je močne rasti radi gnojenja in obdelave zemlje okoli njega.

Ker se vrši pod drevesnimi vejami obdelovanje njiv, zasajamo samo visokodebelno drevesno obliko — deblo 1.80 m — pozno zorečih sort, ki jih trgamo še le tedaj, ko so poljski pridelki pospravljeni. Dobrodošel nam je v tem slučaju bobovec, nadalje jonatan in druge, ki s svojimi, na videz nezrelimi in trdimi plodovi ne vabijo k sebi nepoklicnih gostov. Vrste bi naj bile oddaljene ena od druge 10 do 30 metrov, v vrstah pa razmaknemo do 10 metrov vsaksebi.

Slično kot poljske, uredimo tudi na sade po pašnikih in travnikih. Razlika je samo ta, da, kakor je primerna za njivske nasade najboljše jablana, tu pa tam tudi hruška in bolj redko kakšno drugo sadno pleme, tako je pa za pašnike najbolj primeren oreh. Znano je namreč, da oreh prenaša ne-

ugodne pogoje, kakršni so navadno na pašnikih, najbolj in se vsled tega tudi najbolj priporoča. Da domača živina ne poškoduje na katerikoli način drevja, ga je treba na primeren način obvarovati.

Travniški nasadi so povsem slični njivskim, samo razdalja vrst je nekaj večja, to pa radi sušenja krme med drevjem. Za sajenje je izbirati le neobčutljive moštne in gospodarske sorte, katerih ne napadajo tako glivične bolezni. Kar se pa tiče rentabilnosti travniških nasadov, se mora reči, da je ta v nekaterih letih celo večja, nego vrednost trave na isti parceli, čeravno je tukaj krma glavni, sadje pa postranski pridelek.

Treba pa je naše sadjarje še opozoriti na nekaj. Kdor bi si omislil katerega koli od opisanih nasadov, **naj ne sadi preveč vrst.** Ena, dve: to popolnoma zadostja. Isto naj stori tvoj sosed, tako da bo v poznejših letih, ko začne drevje roditi, produkcija sadja iste sorte v istem sadjarskem okolišju čim večja.

Le na ta način se bomo mogli uspešno postaviti v tekmo z nevarno inozemsko konkurenco na svetovnem trgu, in to, dragi sadjarji, dosežemo edinole z racionalnim in naprednim gospodarstvom.

Čuš Janko.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 8. februarja tega leta so pripeljali špeharji na 70 vozeh 240 zaklanih svinj. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 27, špeh 18 do 21 Din. Kmetje so pripeljali 10 voz sena po 85 do 100 Din, 7 voz otave po 90 do 100 Din, 6 voz slame po 60 do 75 Din. Krompirja je bilo na 8 vozeh 83 vreč. Krompir je bil po 1 Din, čebula 2.50 do 3, zeljna glava 1 do 6 Din. Pšenica 2.50, rž 2, ječmen 2, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.75 do 2.50, ajda 2, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, fižol 3 do 3.50 Din. Kokoš 30 do 50, par piščancev 50 do 95, puran 75 do 120 Din. Česen 24, kisló zelje 4, kislá repa 2 Din. Jabolka 4 do 8, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12, surovo maslo 40 do 48, jajca 1 do 1.25, med 14 do 20 Din.

Mariborski sejem. Na svinjski sejem dne 7. februarja je bilo pripeljanih 140 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov tednov stari, komad 280 do 350 Din; 3 do 4 mesece stari 380 do 450 Din; 5 do 7 mesecev stari 480 do 550 Din; 8 do 10 mesecev stari 650 do 850 Din; 1 leto stari 1100 do 1200 Din; 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din; 1 kg mrtve teže 17 do 18 Din. Prodanih je bilo 103 komadov.

NAŠA DRUŠTVA

Kapela pri Radencih. Za razvedrilo, poštano zabavo v predpustnem času priredi naše bralno društvo dne 16. tega meseca ob petih popoldne v restavraciji pri g. Maršku v Radencih šaloigri »Jurčič« in »Kakšen gospod, takšen sluga«. Prijatelji poštene zabave prijazno vabljeni.

Vojnik. Tukajšnje katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 16. tega meseca po večernicah predavanje s skioptičnimi slikami: »Lurd in lurski čudeži«. Dolgo se je premišljalo, s kakšno vsebino bi bilo mogoče zadovoljiti ljudi, kateri tako nekam neradi posejajo javna predavanja. Kje je krivda? Ali na neizbranem gradivu ali na predavatelju? Napovedano predavanje o Lurdu in lurskih čudežih pa bo, kakor smo prepričani, vsakega zadovoljilo, ker sega globoko v dušo človeka; ni dolgočasno, ker jemlje neposredno iz življenja, sega v duh časa ter se ozira na potrebe sodobnega človeka. S tem pa vzbuja občutek, s katerim se zasluti nadnaravna sila v izven nas. Slišali boste, kako slavni zdravniki iz vseh delov sveta priznavajo, da se ozdravljenje pri stoterih in stoterih bolnikih ni moglo izvršiti naravnim putem. Tukaj poseže vmes sicer nevidna, a silna roka božja, katera preuredi v hipu iz neozdravljivega organizma — zdravega človeka. Vsebina predavanja je tako lepa, da si zaenkrat lepše ne moremo misliti. Upamo, da ne bo krivo ne vreme ne kakšne druge ovire, da ne bi bila dvorana posojilnice pri tako majhni vstopnini polna do zadnjega kotička.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Drama »V borba« je pri zadnji vpriporitvi žela splošno priznanje. Na željo mnogih se igra v nedeljo, dne 16. februarja ob 3. uri popoldne v društvenem domu ponovi. Prijazno vabljeni vsi! — Teden pozneje, v nedeljo dne 23. februarja, pa se vrši v dvorani društvenega doma združeno go-

Za dolge zimske večere

so

Karl Mayevi

spisil najbolj kratkočasni. Izšli do zdaj trije zvezki po Din 13.— v Cirilovi tiskarni Maribor. Čitajte!

videl tudi plem. Abeleta, ki je stal nižje na mestu, kjer se je začel mlajši gozd.

Nad Tatenbahom je zavzel stališče Peter Volk, ki je bil strasten lovec.

Razvrstitev je bila končana, lov se je pričel. Slišalo se je lajanje psov, kričanje gonjačev, tu in tam je počil že kak strel, vmes je zatrobil rog.

Grofu Tatenbahu je kaj prijalo, da je šel danes na lov. Ljubil je strastno to zabavo, veliko je hodil po gozdovih za divjačino, in čim nevarnejši je bil lov, tem bolj mu je ugajal.

A danes mu je prišlo še posebno prav, da je šel zopet v gozd, saj njegovo srce je bilo tako polno različnih misli, in stalo še popolnoma pod utisom vseh dogodkov zadnjih dni. A vse misli so se osredotočile okoli ene osebe, le njo je gledal, njo oboževal, zdela se mu je kakor svetla zvezda, v katero je upiral s hrepenenjem svoje poglede.

Grofica Zrinjska mu je postala vzor, od dneva do dneva, ko jo je spoznal, je veljalo njegovo življenje le njej. Njena postava, njena odločnost, njena želja, da pride do moči, so ga omamile tako, da je bil popolnoma v oblasti njenih teženj. Razumeti le ni mogel prav njenih namigavanj o vojvodskem klobuku, tovačevno so bili njeni

izrazi tako tajinstveni. Ali je hotela reči s tem, da bo zavzel odlično mesto? O, da, priti do moči, je bila tudi njegova želja, toda kako?

To skrivnost mu mora razodeti grofica Zrinjska.

Tako je razmišljeval grof Tatenbah ter se ni brigal dosti za potek lova. Zdajci sliši strel, prišel je iz smeri, kjer je stal Abele. V tem trenutku tudi zapazi, da se ta umika ter beži, za njim pa drvi črna pošast, velik medved.

Zverina je hitra, vedno bolj se približuje svojemu nasprotniku. Grof Tatenbah takoj spozna, da zasleduje lovca ranjen medved, in v takem stanu je ta zverina strašna, če ga dojde, ga razmesari na drobne kose.

Grof Tatenbah pograbi takoj puško ter leti na pomoč Abelu, ki se spretno umika, toda razdalja se vedno bolj zmanjšuje, tako da je smrt gotova, če ne pride rešitev. Urno se skrije grof Tatenbah za debelo smreko. Medved rjove in lomasti za bežečim lovcom.

Že sta čisto blizu. Abele, videč, da ni mogoče uiti, se obrne in postavi v bran, pri sebi ima meč, katerega podrži naprej, da bi se branil, kolikor je mogoče. V obrazu bled, srage strahu so mu stopile na čelo, sedaj vidi, da je prišla resna ura,